

26.8.2020

Julkinen

VMJulKICT
Kimmo Mäkinen

Suomi.fi palvelujen strateginen ohjausryhmä

Aika 26.8.2020, klo 9.30 – 11.30

Paikka Skype

Osallistujat	Maria Nikkilä Marjukka Ala-Harja Elina Sipola Saku Airosmaa Benita Troberg Anna Kärkkäinen Antti Vertanen Marja Rantala Lasse Skog Jaana Nevalainen Saara Punkka Mikko Mattinen Mika King Jari Manninen Kimmo Mäkinen Päivi Anttila	tietohallintoneuvos, VM pj tietohallintoneuvos, VM vpj suunnittelun asiantuntija, Kela johtaja, Verohallinto asiantuntija, TEM erityisasiantuntija, STM tietohallintojohtaja, MMM ylijohtaja, MML kehitysjohtaja, VK erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto yksikönpäällikkö, Traficom johtaja, DVV kehityspäällikkö (Mira Holmroos K sij.) projektipäällikkö, DVV erityisasiantuntija, VM hankekoordinaattori, VM
Erikseen kutsuttuna	Sari Hosionaho Suvi Remes Ira Alanko Anni Koskinen	neuvotteleva virkamies, VM neuvotteleva virkamies, VM ohjelmapäällikkö, VM taloushallintoasiantuntija, VK
Poissa	Mira Holmroos-Kolari Jani Ruuskanen	kehitys- ja hallintojohtaja, DVV johtava erityisasiantuntija, DVV

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen (Maria Nikkilä)

Päätösesitys: Hyväksytään kokouksen esityslista.

Päätös: Esityslista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Maria Nikkilä) (liite 1)

Päätösesitys: Hyväksytään edellisen kokouksen (5.6.2020) pöytäkirja.

Päätös: Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Suomi.fi-palvelut, tilannekatsaus (liite 2)

Jari Manninen esitteli Suomi.fi palvelujen tilannekatsauksen.

Ajankohtaista

ICT-muutosohjelmaan hankepäälliköksi on nimitetty Matti Hiltunen. Digitalisaation edistämisen ohjelman määrärahapäätös saatu 1.7. ja hankepäälliköksi nimitetty Annette Hotari. Valtuuksien virkailijatoiminnot on otettu tuotantokäyttöön Veron kanssa kesäkuussa, samoin ulkomaalaisten tunnistuspalvelu. Suomi.fi -Viestien käyttöönottoja kansalaisten keskuudessa on tehostettu. Digitalisaation hyödyt kokonaisraportti valmistuu loppuvuoden aikana.

Verkkopalvelu

VTJ-tietojen tarkastus -palvelun tietosisältö tuotu Suomi.fi-verkkopalveluun huhtikuussa, tietojen ilmoittaminen tulossa tuotantoon syyskuussa. Asiakirjojen sähköinen välittäminen virkailijavaltuuttamista varten on toteutettu.

Tunnistus

Saksan, Viron ja Italian (eIDAS) tunnistusvälineet tuotannossa. Ulkomaalaisten tunnistuspalvelu julkaistu kesäkuussa.

Valtuudet

Virkailija-avusteinen valtuuttamispalvelu alkoi Veron toimesta 11.6. Valtuuden rekisteröintihakemuksia on tullut n. 900 kpl, joista n. 650 kpl (73%) sähköisen kanavan kautta. Onnistuneita valtuuksien rekisteröintejä noin 500 kpl (epäonnistumisten syyt on kartoitettu ja mm. oheistusta kehitetään). Valtuuskyselyitä/-tarkistuksia tehtiin kesäkuussa n. 2,8 ja heinäkuussa n. 2,5 miljoonaa kpl. Heinäkuu 2020 loppuun mennessä valtuusrekisteriin oli luotu noin 9,9 miljoonaa valtuutta asioida joko yritysten tai henkilöiden puolesta ja valtuuksia on käytetty apteekkiasioinnissa noin 88 600 kertaa.

Viestit

Suomi.fi Viestit tulostus-, kuoritus- ja jakelupalvelun tarjouskilpailun voitti Posti Messaging Oy. Sopimusneuvottelut ovat käynnissä ja palvelun käyttöönottoon liittyvistä asioista tiedotetaan tarkemmin elokuun lopulla. Tutkittu mahdollisuuksia ja laadittu suunnitelmaa toimenpiteistä viestien kapasiteetin nostamiseksi.

Palvelutietovaranto

Työn alla muiden tietovarantojen/rekistereiden tietojen hyödyntäminen PTV:ssa. Aloitettu yhteistyö Apteekkariliiton kanssa apteekkitietojen hakemiseksi PTV:oon. PTV-kuvausten metatietojen automaattinen generointi tekoälyn avulla valmistelussa yhtenä kokonaisuutena AuroraAI -hankkeessa.

Palveluväylä

Versio 6.24.0 julkaistaan elokuussa, jossa mm. hallinta rajapinnan kautta esim. etähallintana ja "Sidecar"- liityntäpalvelin ohjelmistokomponentti, joka on paketoitavissa osaksi palveluväylää käyttävää palvelua, tulossa syksyllä 2020.

Käydyssä keskustelussa kysyttiin KaPA-lain 2. lukuun liittyvästä velvoitteesta tuoda rekisteritiedot Suomi.fi –verkkopalveluun ja pitäisikö sen käyttöönottoa seurata?

Käydyssä keskustelussa kysyttiin käynnissä olevasta eIDAS-asetuksen arvioinnista ja koordinoiko DVV valtionhallinnon osalta keskitettyä vastausta vai vastaako jokainen organisaatio erikseen?

Todettiin, että eIDAS –kuulemiseen liittyen LVM ja VM valmistelevat yhdessä muistiota ja DVV sekä KTK myös keskeisesti mukana. Muistion pohjalta on tarkoitus antaa sekä Suomen kanta kuulemisessa, että informoida eduskuntaa E- kirjeellä. Muistio tullaan lähettämään myös nopealle lausuntokierrokselle.

Mikko Mattinen esitteli Viestit –palvelun tilannehuonetta. Tilannehuone kokoontui kuuden viikon ajan. Analyysi tilannehuoneesta oli, että nykysuorite käyttäjämäärän lisäämiseksi ei tule riittämään. Saadaan keskimäärin 620 uutta käyttäjää / päivässä, tavoitteena tulisi olla 3 000 uutta käyttäjää. Jatkotoimenpiteenä julkishallinnon osalta hyöty–argumentointi ja henkilöasiakkaiden osalta työkaluksi digimainonta, jotta saadaan jatkuvaa näkyvyyttä.

Käydyssä keskustelussa kysyttiin, onko tehty analyysiä korona-ajan vaikutuksesta kävijämääriin ja analyysin suhteesta palvelun uudelleenkonseptointiin?

Todettiin, että analyysiä ei ole tehty, ratkaisut mitä uudelleenkonseptoinnissa tehdään, eivät ole välittömästi käytettävissä. Tilannehuoneessa haetaan nopearytmisempää tekemistä, tiimeissä on osittain samoja ihmisiä.

Päätös: Otettiin tilannekatsaus tiedoksi. Seuraavaan kokoukseen pyydettiin tilannekatsaus Kapa –lain 2. luvun velvoitteesta tuoda rekisteritiedot verkkopalveluun ja miten sitä seurataan.

4. SDG:n toimeenpano ja Suomi.fi–palvelut, tilannekatsaus (liite 3)

Jari Manninen esitteli Suomi.fi-palveluiden roolia 2020-2023 asetuksen toimeenpanossa Suomessa.

Asetus digitaalisesta palveluväylästä (SDG) tarjoaa EU-kansalaisille tiedot ja ohjeet ja palvelut kaikkien maiden osalta v. 2021 alusta alkaen Sinun Eurooppasi (<https://europa.eu/youreurope>) –palvelusta. Suomi.fi tarjoaa keskitetysti osan tietosisällöistä suoraan Sinun Eurooppasi portaaliin v. 2021 alkaen. Asetus edellyttää, ettei päällekkäistä tietoa saisi olla, joten toimeenpanossa tehdään viranomaisyhteistyötä TEM /KEHA -keskus vetoisesti. Toimeenpanossa oleellista ovat vastuuviranomaiset, jotka tuottavat tietoja PTV:hen ja toisaalta tarvittaessa tuottavat uusia opastavia sisältökokonaisuuksia yhteistyössä DVV:n kanssa Suomi.fi -palveluun.

Osana hanketta digitalisaation edistämisen ohjelmassa kehitetään työkaluja ja tietomalli, jolla kerätään asiakkailta sähköisen asiointin palautetietoja. Komissio on antanut heinäkuussa 2020 toimeenpanosäännöksen, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020R1121&from=FI>. Viranomaiset vastaavat itse omien palveluidensa kehittämisestä tukemaan rajat ylittävää sähköistä asiointia. Suomi.fi-palveluita kehitetään tukemaan toimeenpanoa 2021-2023. Kriittisin asia on eIDAS-tuki kaikkien jäsenmaiden tunnistusvälineille.

Käydyssä keskustelussa kysyttiin, miten EU-kansalaiset, jotka asioivat Suomessa tunnistetaan eIDAS:n kautta ja toimiiko se myös yrityksen puolesta asiointinissa.

Tavoitteena on, että eIDAS-tunnistettu voidaan valtuuttaa ja voi saada valtuudet. Ollaan jäljessä tuen implementoinnissa, n. kymmenen maan tuki on rakentamatta. Todettiin, että Digitaalinen identiteetti –hankkeessa tullaan tutkimaan vaihtoehtoja, miten ulkomaalaisten tunnistaminen ja rekisteröinti olisi mahdollista toteuttaa.

Käydyssä keskustelussa pyydettiin huomioimaan, että e-delivery on ratkaisu millä komissio ajaa asiaa eteenpäin. Jos verkkopalveluun pitäisi tuoda tietoja viranomaisten rekisteriin, mikä on sen rooli SDG:ssä vai rakentaako viranomaiset eri kanavat vai onko SDG:ssä velvoitetta. Palveluväylä on tekninen ratkaisu, mutta tietosisällön osalta Yhteentoimivuusalusta olisi tarpeellista ottaa hyötykäyttöön.

Lisättiin, että ulkomaalaisten rekisteröimisestä väestötietojärjestelmään on käyty keskustelua henkilötunnuksen uudistamisen yhteydessä, jonka lausuntoyhteenveto on valmistumassa. Ulkomaalaisen identiteetin yhdistämistoimenpiteen tekeminen suomalaiseen henkilötunnukseen on haastavaa. Koskettaa erityisesti niitä EU-maita, joilla on keskitetty väestötietojärjestelmä ja joissa hallinnon prosessit edellyttävät kansallista pysyvää tunnistetta. Komission julkinen kuuleminen eIDAS-asetuksesta on nostanut problematiikka esiin tuomalla tarkasteluun ajatuksen eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä, joka on kylläkin kirjattu komission paperissa EU-kansalaisille vapaaehtoiseksi.

Päätös: Otettiin tilannekatsaus tiedoksi.

5. Katso-palvelun alasajo, tilannekatsaus (liite 4)

Mika King esitteli Katso –palvelun alasajon tilannekatsauksen.

Viimeiset palvelut ovat siirtymässä pois Katso:sta marras - joulukuun vaihteessa 2020. Veron edellyttämät Katson korvaavat toiminnot on toteutettu sovituissa aikataulussa toukokuuhun 2020 mennessä, nk. tehokäyttäjätöimintoja vielä tulossa. Tehokäyttäjille tehdään käytettävyyssparannuksia ja lisätoiminnallisuuksia valtuuksien hallinnointiin elo-syyskuun aikana. Massatoiminnallisuuksien osalta käydään tilitoimistojen osalta konkreettisesti läpi dialogia, jotta toiminnallisuus saadaan heidän tarvitsemansa mukaiseksi. Virkailijavaltuuttamispalvelu on tuotannossa ja mahdollistaa suomalaisten yhteisöjen (esim. kuolinpesät, julkiset organisaatiot) ja ulkomaalaisten yritysten valtuuksien rekisteröinnin myös niille yhteisöille, joilla ei ole perusrekistereihin merkittyä edustajaa.

DVV:n virkailijatoimintojen aloittamisen aikataulu on täsmennettävä ja lisäksi selvennettävä Veron kanssa v. 2021 alun työnjako. Katso -hyödyntäjien kanssa työstitään yhtenäistä viestintämateriaalia asiointipalveluiden asiakkaita ja loppukäyttäjää varten. Myös yleistä viestintää Katson päättymisestä ja Suomi.fi-palveluihin siirtymisestä tehdään yhteisillä markkinointikampanjoilla ja mediaviestinnällä. Kullakin hyödyntäjällä ja asiointipalvelulla on viestintävastuu Katsosta siirtymisestä omille asiakkailleen ja loppukäyttäjilleen. Lähiaikoina on lähdössä nimenomaan kunnille suunnattu viesti.

Käydyssä keskustelussa lisättiin, että Tulorekisterissä on informoitu, että kunnan taloushallintoa hoitavat henkilöt kirjautuvat tulorekisterin sähköiseen asiointipalveluun henkilökohtaisilla verkkopankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai organisaation varmennekortilla. Kunta ei voi velvoittaa työntekijää käyttämään omassa työtehtävässään omia pankkitunnisteita.

Käydyssä keskustelussa täydennettiin, että henkilöllisyyden osoittaminen on tapahtuma, joka tuottaa nykyisessä fyysisessä maailmassa palveluntarjoajalle samat ydinhenkilötiedot. Perustuslakivaliokunta v. 2009 ja 2018 linjauksissaan on todennut, että vahva sähköinen tunnistaminen on markkinaehtoista toimintaa. Se, voidaanko jatkossa erottaa henkilöllisyyden todistaminen (viranomaisen myöntämän passin, henkilökortin, mobiilihenkilökortin) nykymuotoisesta vahvasta sähköisestä tunnistamisesta on parhaillaan selvityksen alla. Arviomuistio on ollut kesän aikana valtioneuvostossa kommentoitavana.

Päätös: Otettiin tilannekatsaus tiedoksi.

6. **Julkishallinnon yhteinen verkkokaupparatkaisu** (liite 5)

Anni Koskinen esitteli julkishallinnon verkkokaupparatkaisun esiselvityksen tuloksia.

Yhteisen verkkokaupparatkaisun tavoitteena on lisätä digitalisaatioastetta julkishallinnossa. Tarkoituksena on tunnistaa mm. ne organisaatiot ja palvelut, joissa voidaan hyödyntää verkossa maksamista ja yhteistä ratkaisua. Jostain syystä Suomi.fi maksut –palvelua ei tunnisteta lakisääteiseksi palveluksi. Valtiohallinnon kirjanpitoyksikköjen esiselvitys toteutettu 04-05/2020, kunnallishallinnon esiselvitys toteutetaan 09-10/2020.

Valtionhallinnon kyselyyn on vastannut 30 kirjanpitoyksikköä, joista 17 kiinnostunut yhteisestä ratkaisusta. Ainakin yhdeksällä tarkastelun kohteena olevalla kirjanpitoyksiköllä on verkkomaksamiseen soveltuvia suoritteita. Siirryttäessä myyntilaskutuksesta verkkomaksamiseen säästö olisi n. 333 000 € (n. 147 000 tapahtumaa). Kustannusten säästö olisi n. 77,5 %. Esim. vakiohintaiset luvat, rekisterit, erilaiset todistukset. Eivät tarvitse perinteistä verkkokauppaa, asiointipalvelu on olemassa. Laskutus on usein manuaalista, osalla on automatiikkaa esim. myyntilaskutuksella, lisäksi tunnistettiin n. 70 toiminnallista, raportointiin, käytettävyyteen tai integraatioihin liittyvää vaatimusta.

Kunnallishallinnon esiselvitys toteutetaan 09-10/2020. Esiselvityksen yhteenveto on käytössä marraskuussa viikoilla 46-47. Esittely Suomi.fi strategiselle ohrylle joulukuussa.

Päätös: Otettiin tilannekatsaus tiedoksi. Otetaan yhteenveto tiedoksi 8.12. ohjausryhmään.

7. **Suomi.fi-maksut, tilannekatsaus** (liite 6)

Lasse Skog esitteli Suomi.fi maksut –tilannekatsauksen.

Palvelu toimii hyvin. HSL on ottanut palvelun tuotantokäyttöön. Palveluja otetaan hitaasti käyttöön ja volyymit ovat pieniä ja uusien organisaatioiden mukaan tuleminen on hidasta. Koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta ollaan toipumassa ja maksutapahtumien lukumäärät ovat kasvussa. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että vauhtia voitaisiin lisätä. DVV:n kanssa tehdään yhteistyötä, millä tavoilla kuntasektoria voitaisiin lähestyä. Palvelu kilpailutetaan ensi vuonna.

Suunnitellut uudet käyttöönotot vuodelle 2020: 10 kpl

- HSL on tuotannossa verkkopankkimaksujen ja MobilePayn osalta (8.6.2020)
- Suomen Pankin Finanssivalvonta liittynyt palveluun (tuotantoon 08/2020)
- Suomen ympäristökeskus ja Lohjan kaupunki palveluun 09/2020

Päätös: Otettiin tilannekatsaus tiedoksi. Myös Maksut –palvelujen osalta on käytävä läpi palvelujen käyttövelvoite.

8. AuroraAI -hankkeen tilannekatsaus (liite 7)

Ira Alanko esitteli AuroraAI -hankkeen tilannekatsauksen.

AuroraAI -verkko yhdistää eri palvelut toisiinsa tekoälyn avulla ja tarjoaa kansalaisille ja yrityksille räätälöidysti oikeat palvelut oikealla hetkellä. Näin parannetaan julkisten palveluiden kohtaantoa ja kustannusvaikuttavuutta merkittävästi. Ajattelun pohjalla on hyvinvoinnin 360 - tilannekuva (Stiglitzin malli). AuroraAI-verkko noudattaa hajautettua mikropalveluarkkitehtuuria, jossa kaikki sen osat, ml. ydinkomponentit, ovat palveluita ja ne on määritelty yhteisellä tavalla. Mikä tahansa julkinen tai yksityinen organisaatio on vapaa lisäämään verkkoon oman palvelunsa, kunhan se noudattaa verkon sääntöjä. DVV tuottaa ja ylläpitää verkon ydinkomponenttien referenssitoteutuksia.

Yhteentoimivuusalusta on huomioitu kehittämistyössä ja palvelukatalogin osalta PTV:a kehitetään yhteistyössä DVV:n kanssa. AuroraAI –verkon avoimia teknisiä ratkaisuja on tarjolla viimeistään v. 2022, ilmaisia opintokokonaisuuksia kaikkien hyödynnettäväksi, esim. AuroraAI –peruskurssi on julkaistu eOppiva:ssa syyskuun alussa.

Päätös: Otettiin tilannekatsaus tiedoksi.

9. Muut asiat, 10 min

Suomi.fi strategisen ohjausryhmän jatko/tulevaisuus – tarpeita?

- TEM:n näkökulmasta ryhmä olisi jatkossakin tarpeen, koska yhdenmukaisia asiakasprosesseja kehittämistä odotetaan jatkossakin. Ryhmän roolina on ajantasaisen tiedon ja kehittämissuunnitelmien tiedon välittäminen, pitäisikö jatkossa vahvistaa asiakastarpeiden esille tuomista?
- DVV ei pitänyt ryhmän jatkoa välttämättömänä, koska nykymuotona asiakasyhteistyö ja ohjausyhteistyö VM:n kanssa ovat olemassa.
- Kysyttiin myös, että koska Suomi.fi strategisessa ohjausryhmässä on käsitelty melko operatiivisiakin asioita, käsitelläänkö strategisempia asioita vielä jossain muualla? Puheenjohtaja vastasi, että uuden tiedonhallintalain synnyttämät uudet ryhmät (mm. arkkitehtuuriryhmä) tarkastelevat laaja-alaisia muutoksia koko julkishallinnon digitalisaation osalta. Sinänsä ryhmien nykymuotoiset toiminta-alueet eivät mene päällekkäin.
- DVV:n tekemä ja VM:n pyytämä Suomi.fi-palvelujen vaikuttavuuden arviointi luo pohjaa jatkon strategiselle keskustelulle.

Päätös: Ohjausryhmän jäsenet miettivät tarvetta ohjausryhmälle omasta näkökulmastaan. Tuodaan tiedoksi ohjausryhmän seuraavaan kokoukseen olemassa olevat ryhmät.

- Seuraava kokous 13.10. klo 9.30 – 11:30 Skype tai (Nh Aleksanteri, Kirkkokatu 12)
- Viimeinen kokous: 8.12.

Liitteet

Liite 1 Suomi.fi strategisen ohjausryhmän 5.6.2020 pöytäkirjaluonnos

Liite 2 Suomi.fi –palvelut tilannekatsaus

Liite 3 SDG:n toimeenpano ja Suomi.fi-palvelut tilannekatsaus

Liite 4 Katso -palvelun alasajo

Liite 5 Julkishallinnon yhteinen verkkokaupparatkaisu

Liite 6 Suomi.fi –maksut

Liite 7 AuroraAI –hankkeen tilannekatsaus